

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De ieiunio, ac ieiunantibus. cap. ii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

D. IOANNIS DAMAS-
SCENI PARALLELORVM

LIBER TERTIVS.

DE IIS, QVI RECENS MATRIMONIO
copulati sunt. CAPVT I.

Deut. 24.

Ecl. i.

Nat. Carm. ad
olymp.

I QVIS VXOREM recens acceperit, non exhibet ad praelium, nec imponetur ei vllum negotium. Immunis erit, ac fedebit in domo sua vno anno, & oblectabit vxorem suam, quam accepit. Qui acquirit vxorem, incipit ditari.

H

simile.

Afflicto
marito por-
tus est v-
xor.

Nata mea, munus hoc à Gregorio patre accipe. Nam patris admonitio longe optima ac saluberrima est. Deum primò, ac deinde maritum, vita tue oculum, ac consilij arbitrum & moderatorem reuerere. Hunc vnum ama & desidera, atque hoc vno te oblecta: eoque magis, quò te perfectiori amore complectitur. Ne tantum fiducia libertatisque capias, quantum tibi mariti desiderium prabet, sed quantum honestas ipsa concedit. Quandoquidem omnium rerum satietas est. Ac sane rerum omnium satietas est: sed ab amore satietas arceri satius fuerit. Caue, ne, cum foemina sis, in virilem tumorem ac libertatem prorumpas. Ne generis tui amplitudinem marito proferas, nec propter opes ac sapientiam supercilium attollas. Sapientis enim mulieris est, matrimonij legibus cedere atque obtemperare. Marito irascenti cede: laboranti mollibus verbis ac probis consiliis opitulare. Nam nec is, cui leonum cura commissa est, ira estuantis ac rugientis belluae robur corporis viribus frangit, ac vicissim irascendo: sed eam blanda manu, mollique verborum sono, permulsam domat. Nunquam tibi accidat, vt detrimentum vllum iacturamque, quamuis grauisima ira percita, marito exprobres. Nam ipse multò pluris tibi esse debet, quam omnes facultates. Illud quoque caue, ne quem marito tuo parum amicis laudes, vt per comparationem versuta cum oratione perstringas. Rursum autem communes cum eo voluptates atq; molestias habe. Hoc enim rem familiarem auctiorem reddit. Cum mœrente viro non nihil ipsa quoque mœre. Marito enim in mœrorem aliquem prolapsus commodissimus portus est vxor. Radius porrò & K tuum limine efferre studeas, nec ad publicos ludos proficiscaris. Id enim pudorem verecundis etiam excutit. Nec verò earum mulierum consuetudine vttere, quæ superbo collo sunt, & facie meretricia: nec eorum virorum, qui marito tuo displicent. Cura denique, vt virgineus pudor egregium sub palpebris tuis ruborem marito fundat: vt que vel ad solum hominum aspectum erubescas, oculos cæcos, superciliumque humi depressum habens.

De ieiunio, ac ieiunantibus.

CAP. II.

Esa. 58.

CCE ad lites & contentiones ieiunatis, & percutitis pugno impiè. Nunquid tale est ieiunium quod elogi, per diem affligere hominem animam suam? nunquid contorquere quasi circulum caput suum? Nonne hoc est magis ieiunium,

A ieiunium, quod elegi? Dissolve colligationes impietatis, solve fasciculos deprimentes, dimitte eos, qui contracti sunt, liberos, & omne onus dirumpe. Frange esurienti panem tuum, & egenos vagosque induc in domum tuam. Cum videris nudum, operi eum, & carnem tuam ne despexeris.

Cum ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritae tristes. Exterminant enim facies suas, ut appareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis, quia receperunt mercedem suam. Tu autem cum ieiunas, unge caput tuum, & faciem tuam lava, ne videaris hominibus ieiunans, sed Patri tuo, qui est in abscondito. Et Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi in aperto.

Mat. 6.

B Verum ieiunium est auersio à peccato:

Ingluuiis voluptatem non ultra ventrem porrigit: ieiunium autem utilitatem ad animam prouehit. Gaude, quod tibi à medico datum sit pharmacum, quo peccatum deleatur. Ut enim vermes illi, qui in puerorum visceribus gignuntur, acerrimis quibusdam medicamentis de medio tolluntur: ad eundem modum iniquitatem, in profundo haerentem ac delitescentem, ieiunium in animum ingrediens, necat. Ne faciem tuam hypocritarum instar obscures. Qualis es, talis appare, non ad tristitiam te ipsum effinges, ut ex eo, quod continentia opinionem habeas, gloriam aucuperis. Ut enim tubæ clangore proclamata beneficentia nulla est utilitas: sic etiam nullum ex promulgato ieiunio lucrum redit. Nam quæ ostentationis studio fiunt, fructum ad futurum seculum haudquaquam extendunt: Verum

Basil.
Orat. 1. de
ieiun.

simile.

simile.

C in hominum laudem commendationemque desinunt. Ac proinde ad ieiunij beneficium latus accede. Vetus donum est ieiunium, quod non vetustatem ac senium contrahit, sed semper renouatur, ac perpetuo flore vigescit. Non recentiorum inuentum est, sed patrum thesaurus. Quicquid antiquitate præstat, veneratione dignum est. Moueat te ieiunij canities. Humanum genus ætate æquat. Ieiunium in paradiso lege sancitum est. Hoc enim primum mandatum Adamus accepit, De ligno scientiæ boni & mali ne comedatis. Hoc porro, Ne comedatis, ieiunij & continentia edictum est. Si Eva à ligno ieiunasset, hoc ieiunio nunc haudquaquam opus haberemus. Neque enim opus habent sani medico, sed qui malè habent. Per peccatum afflictus fuimus: per poenitentiam sanemur. Poenitentia porro remoto ieiunio infrugifera est. Maledicta terra, inquit Scriptura: spinas & tribulos proferet tibi. Inge-

ieiunij

antiqui-

tas.

Gen. 2.

Luc. 5.

Gen. 3.

D miscere iustus es, non deliciis indulgere. Per ieiunium Deo te purga. Quia ipsa quoque in paradiso vitæ ratio ieiunij imaginem gerebat: non hoc tantum nomine, quod homo, cum angelis consuetudinem vitæ habes, per frugalitatem ad eorum similitudinem accedebat, verum etiam quia ea omnia, quæ postea humano ingenio ac solertia inuenta sunt, nondum ab iis, qui in paradiso degebant, excogitata fuerant. Nondum enim vini potio locum habebat, nondum animantium maculationes, non cætera, quibus humana mens inficitur. Quoniam autem minime ieiunauimus, è paradiso deiecti sumus. Ieiunemus igitur: ut ad eum remigremus. An non cernis quemadmodum Lazarus ieiunij ope atque adiumento in paradysum introierit? Eua inobedientiam ne imiteris, nec serpentem rursum in consilium adhibeas, qui tuenda carnis prætextu, ut cibum capias, suadet. Corporis morbum & imbecillitatem ne causeris. Neque enim mihi has excusationes dicis, sed ei, qui perspectas & exploratas ipsas habet. Ieiunare non potes, dic quæso? Saturari autem, ac ciborum pondere corpus obtinere potes? Atqui illud mihi compertum est, medicos iis, qui infirma valetudine sunt, non ciborum varietatem, sed inediam ac penuriam imperare. Quoniam igitur modo, cum hæc possis, illa tamen te minime posse causeris? Vtrum tandem ventri facilius est, victus parsimonia noctem tolerare, an ciborum copia onustum iacere, imò ne iacere quidem, verum identidem, nunc huc, nunc illuc, verti, disruptum ac gementem?

Luc. 16.

Mosen ieiunij beneficio ad montem accessisse nouimus. Neque enim fumantem verticem intrepido animo adiiisset, atque in caliginem ingredi ausus fuisset, nisi ieiunij armis communitus. Per ieiunium Legem accepit, Dei digito in tabulis conscriptam.

Ieiunium Prophetas gignit, fortibus robur conciliat. Ieiunium Legislatores sapientes reddit. Anima bonum presidium est, corpori fidus ac tutus contubernalis, strenuis armatura, pugilibus exercitatio. Hoc tentationes propulsat, hoc animos ad pietatem acuit. Pru-

ieiunij

laudes.

gentia socium est, pudicitiae parens. In bellis strenuam operam praestat: in pace quietem agit. Nazareum sanctitate afficit: sacerdotem numeris omnibus absoluit. Neque enim fieri potest, ut quisquam citra ieiunium sacris operari audeat, non modo in presenti hoc mystico ac vero sacrificio, sed etiam in typico illo, quod iuxta Legem offerebatur. Hoc magnum miraculi spectatorem Eliam effecit. Nam cum quadraginta diebus animam ieiunio perpurgasset, ita demum hoc consecutus est, ut in montis Horeb spelunca Dominum, quantum ab homine perspicere potest, videret.

Ieiunium orationem in caelum transmittit, atque ad supernum iter pennarum vice ipse est. Ieiunium domum est amplificatio, sanitatis mater, iuuenilis aetatis moderator, senibus ornamentum, viatoribus commodus comes, iis, qui vna habitant, tutus contubernalis. Matrimonio insidias parari minime suspicatur maritus, cum uxori familiare esse ieiunium cernit. Uxor rursus zelotypia non conficitur, cum ieiunium viro gratum esse videt. Iam vero quis in ieiunio rem suam familiarem unquam imminuit? Quae domi habes, hodierno die recense, & postea eadem rursus numera: nihil ob ieiunium in domo tua desideratur. Nullum animal mortem deplorat, nusquam cruor, nusquam sententia ab inexorabili ventre aduersus animantia pronuntiata. Quiescit culinaris gladius: sponte nascentibus mensa contenta est. Sabbatum olim Iudaeis datum est, ut requiescat, inquit Scriptura, iumentum tuum, & puer tuus. Ieiunium igitur famulis, qui tibi per totius anni spatium inserviunt, quietem a continuis laboribus afferat. Coquum tuum recrea, mense structori datum: pocillatori manum sistere. Conquiescat aliquando domus tua ab innumeris tumultibus, & fumo ac nidore, atque ab iis, qui sursum deorsumque curstant, ac ventri, tanquam truhculento cuidam domino, ministerium obeunt.

Ieiunium arii alieni naturam nescit: vsuras non redolet mensa ieiunantis: pupillum, ieiunantis filium, non strangulant vsurae paterna, ipsius collo serpentum in modum implexa.

Ieiunantis color venerabilis est, non ad impudentem quandam ruborem efflorescens, sed pudico pallore coornatus, oculus placidus, compositus incessus, cogitabunda facies, petulantia risu minime dedecorata, sermo moderatus, pectus purum.

Ieiunium civitatis decus est, fori tranquillitas, aedium pax, bonorum conservatio. Visne ipsius honestatem perfectam habere? Confer quae so hodiernam vespeream cum crastina: & civitatem ex turbine ac tempestate in altissimam tranquillitatem conversam videbis.

Verum ieiunium a vitis auersio est. Dissolve colligationes impietatis. Animi tui offensionem proximo remitte: debita ipsi missa fac. Ne ad iudicium & lites ieiuna. Carnes non comedis: at fratrem tuum comedis. A vino abstines: & a contumeliis & maledictis non temperas. Vesperam expectas, ut cibum sumas: at diem in forensibus controversiis absumis. Quid prodest corpore ieiunare, cum interim animam innumeris malis impleas?

Oleum athletam nitidum reddit: at ieiunium eum, qui pietatis studium proficitur, corroborat. Itaque quanto amplius carni subtraxeris, tanto quoque magis efficies, ut anima spiritali sanitate niteat. Neque enim corporeis laboribus, sed animi tolerantia, atque in afflictionibus patientia, de spiritualibus hostibus victoria comparatur. Porro cum ieiunium quouis tempore vitale ac frugiferum sit iis, qui illud amplectantur (neque enim demones impetum in ieiunantem facere audent: & custodes vitae nostrae angeli studiosius cum iis permanent, qui per ieiunium sese perpurgant.) tunc quoque multo magis, cum toto terrarum orbe ieiunium promulgatur.

Angeli per singulas Ecclesias, eorum, qui ieiunant, nomina describunt. Vide igitur ne ob exiguam ciborum voluptatem angelicae descriptionis detrimento mulcteris, ac te ei, qui te militem conscripsit, desertae aciei crimini obnoxium reddas.

Diues es? Ne ieiunio contumeliam inferas, ipsum nimirum mensae socium adhibere recusans: nec a voluptate superatum eum dedecore atque infamia ex aedibus tuis eicias: ne alioqui apud eum, qui ieiunia lege sancivit, te deserat, ac multis partibus maiorem tibi ex condemnatione penuriam inuehat, vel corporis morbo, vel alio quodam tristiore casu illatam. Contra, pauper ne simulatorem agat circa ieiunium, ut qui iam pridem illud contumebnale, ac vitae degendae socium habeat, Mulieribus autem, quemadmodum spiritum ducere,

A cere, ita etiam ieiunare familiare est, ac natura consentaneum. Pueri porro, ut virides liare esse ieiunium debet. plantæ, ieiunij aqua irrigentur. Nam senibus leuem laborem efficit vetus ea familiaritas, quantum eo habuerunt. Labores enim diuturna consuetudine culti, minus molesti in exercitatos incidunt. Iam verò Viatoribus expeditus comes est ieiunium. Quemadmodum enim simile. luxus sarcinarios eos esse cogit, ut potè ea, quibus ad voluptatem fruuntur, comportantes: eodem modo contrà ieiunium leues eos & expeditos reddit.

Cum ieiunaturus es, ne Iudeorum more tristem te præbeas, sed ex Euangelij præscripto animum lætum & hilarem præ te feras, non ventris mediam lugens, verum de spiritualibus epulis animo tuo gratulans. Non ignoras carnem aduersus spiritum concupiscere, atque Gal. 5. item spiritum aduersus carnem. Quocirca cum hæc inter se aduersentur, carnis crassitiam

B subtrahamus, atque animæ robur augeamus: ut, per ieiunium paritè de vitiosis affectionibus victoria, continentia coronas referamus.

Cum ieiunas, caue tristis sis. Ob eam enim causam à cibus ieiunas, ut per spiritum famem pellas: ob eam causam à corporeis edulis abstines, ut spiritualibus ferculis implearis. Ieiunium pharmacum est, delendi peccati vim habens, ac cataplasma animam emolliens, atque ad pietatè deliniens. Quemadmodum enim inueterata corporis vitia, acerrimis quibusdam maximèque astringentibus medicamentis in cataplasmatibus modum impositis, id simile. quod corrumpendi corporis vim habet, excutiunt, quod autem carnem cicatrice obducit, colligunt: eodem quoque modo cum ieiunium, quod summa astringendi facultate præditum est, in peccatum, quod intus delitescit, atque animam depascitur, subit, paulatim ipsum extenuat, ac tandem siccat. Quocirca quamuis durum & laboriosum sit ieiunium: est tamen

C utile, aditumque facile habet. Ac proinde noli mæsto animo ieiunare: ne laboris tui iacturam facias. Nam quò magis corpus tuum ieiunio astringitur, eò maiorem ex ieiunio utilitatem capis. Instorum vias percurrere: atque eos magna ex parte, ieiunij opera, laudem gloriàmque consecutos fuisse comperies. Primum Moses post ieiunium in caliginem ingressus est, ac ieiunij beneficio colloquium cum Deo habuit. Perducto ad quadraginta dies ieiunio, ita demum Legislatores extitit: ac tot diebus nec manducauit nec bibit. Exod. 24.

Cum ieiunatis, largitioni ac beneficentiæ studere. Nam qui ita ieiunat, ut interim tamen panem egenti non impertiat, huius vanum ac fructus expers ieiunium erit. Sane complures sunt, qui cum sacco & cinere, ac multis lachrimis ieiunent, tamen ne vnum quidem obolum esurienti tribuant: sicque nimirum mercede vacuum in ediam suam faciant,

D quippe quam Deus non admittat. Audi enim quid apud Esaiam dicat: Cum contorseris Esa. 58. tanquam circulum collum tuum, & saccum ac cinerem tibi substraueris, ne sic quidem ieiunium vocabitur. Verum dissolue colligationes impietatis. Frange esurienti panem tuum, & egenos vagosque induc in domum tuam: dimitte eos, qui contracti sunt, liberos, & omne onus dirumpe. Hoc demum ieiunium amat Dominus. Nam alioqui ieiunanti tibi nullam ciliuam & cinis utilitatem allatura sunt. Pauperem satia: ut tibi bene dicat: atque id muneris in animæ tuæ excessu ante faciem tuam reperies. Si lachrimas pauperis cernens, misericordia non afficeris, quoniam tandem modo Deus misericordia erga te afficietur? Verum ieiunium istud est, cum te ieiunante pauperis fames facultatibus tuis leuatur. Multa beneficia ex ieiunio percipimus, mentem pacatam, cogitationes tranquillas, pectus placidum, caput dolore vacuum, pedes rectos. Tene hoc molestum habet, quòd oculi tui inquinati

E ac sanguinei non sunt, quòd lingua non balbutit, quòd pedes rectè ambulant? Magna res est ieiunium, atque ipsius opera multi res humanas exceperunt, ac cum angelis vitæ consuetudinem habuerunt. Quid enim? An non Daniel leonum truculentiam per ieiunium Dan. 6. in lenitatem cōuertit? Nam cum septem dies ieiunasset, leoninam feritatem in ouium mansuetudinem immutauit. Septem enim diebus in lacu per in ediam transmissis, ingentis magnitudinis leones, tanquam columbas, prospiciebat. Atque ipsius virtutem, quæso, intue: quippe qui leones etiam ieiunare docuerit. In lacum vir sanctus coniectus fuerat, ut leonum prandium esset: at ipse prandens inuentus est, allato videlicet ipsi Domini iussu cibo ab Habacuc: ac leones cum magna ac philosophica quadam quiete sedebant. O eximiam ac singularem ieiunij vim! Leonum ora compressit, draconem perrupit, Belem euertit, Sulfannam è periculo eripuit. Tres pueri ieiunantes, fornacem non secus ac lutum calcabant, Dan. 3.

D. IOANN. DAMASCENI

*ac flammam, tanquam amoenissimum & roscidum hortum cernentes, incolumes ab igne P
permanferunt, regiasque minas velut aranea telam infregerunt. Per ieiunium magnus il-
le inter Prophetas Moses Legem suscepit. Nam cum quadraginta dies ieiunasset, Dei ira-
cundiam aduersus populum conceptam sedauit. Triduo ieiunio perfuncti Ninuiæ Vr-
bem hominum numero abundantem conseruarunt. Ieiunium angelorum est imitatio. Ieiun-
ium homines in cœlum subuexit, ac cum angelis versari fecit, ipsisque hoc donauit, ut
cum martyribus requiescant.*

*Hom. 1. de Ieiun. Non te ad ieiunium temulentia instituat. Neque enim per temulentiam ad ieiunium
aditus est: quemadmodum nec per auaritiam ad iustitiam, nec per libidinem ad pudici-
tiam, nec, ut summam dicam, per vitium ad virtutem. Alia ad ieiunium est ianua. E-
brietas enim ad petulantiam ac libidinem aditum aperit: ad ieiunium autem, frugalitas. G
Qui certaturus est, prius se exercet: qui ieiunaturus est, prius continentiam studet. Ne tan-
quam ieiunij dies vliscens, nec tanquam imposturam Legistori factururus, ante hos quin-
que dies crapulam recondas. Siquidem frustra laboras: ut qui corpus quidem conteras, me-
dia autem nihil solatij afferas. Insidum penu venter est: in pertusum dolium infundis.*

*Hom. 2. de Ieiun. Nemo mulierem honestam ac pudicam in matrimonium accepturus, pellices ante ac
scorta in domum suam inducit. Neque enim legitima vxor cum corruptis & impudicis
Ebrietatis habitare sustinet. Quocirca ne tu quoque imminente ieiunio ebrietatem prius introducas, il-
descriptio. ud, inquam, vulgare scortum, illam impudentiam matrem, illam risus amantem, ac furio-
sam, atque ad omne obscœnitatis genus procliuem. Neque enim inquam ieiunium atque
oratio ad animam temulentiam labe conspurcatam introire queant. H*

*Chrysof. Ieiunium & oratio à morte liberant. Iustitia autem vtrumque horum antecellit. Ieiun-
ium pauperem hominem copiosum ac locupletem reddere nouit. Non enim intempestiuos
sumptus facere permittit. frugalitatisq; modum præterire. Nouit etiam diuitem opum sua-
rum prudentem administratorem efficere.*

Non tam in ciborum, quam in peccatorum abstinentia positum est ieiunium.

Ieiunium amplexemur, quia pudicitiam parens est, ac philosophiam omnis fons.

*Ieiunium orationi adiunctum, valentior eam reddit. Nunc magna mentis modera-
tio est: nunc experrectum est ingenium, atque anima res supernas circumspicit. Eoque no-
mine Scriptura orationem cum ieiunio copulauit. Nam tum iucundior ac probator est ci-
thara concentus emittitur. Non enim immoderata vini copia madida sunt fides, sed con-
tentus est animus, ac mens excitata. Sobria porro sit anima necesse est, ut ad Deum acce-
dat, ac sola cum solo colloquatur. I*

De rebus nouis, ac raro inuentis.

CAP. III.

Iud. 3.

LAM AVERVNT ad Dominum filij Israëli, qui suscitauit eis
saluatorem vocabulo Aoth, qui vtraque manu pro dextra ute-
batur. Post hunc fuit Sangar, qui percussit de Philistinum sex-
centos viros vomere, & ipse quoque defendit Israëli.

Iud. 14.

Descendit Samson cum patre suo & matre in Thamnatha.
Cumque venissent ad vineas oppidi, apparuit catulus leonis
sæuus, & rugiens, & occurrit ei. Irruit autem spiritus Domini
in Samson, & dilacerauit leonem, quasi hædum in frustra discerperet, nihil om-
nino habens in manu: & hoc patri & matri noluit indicare. Perrexit Samson,
15. & cepit trecentas vulpes, caudâsque earum iunxit ad caudas, & fasces ligauit in
medio: quas igne succendens, dimisit, ut huc illucque discurrerent. Quæ statim
perrexerunt in segetes Philistinorum. Quibus succensis, & comportatæ iam fru-
ges, & adhuc stantes in stipula, concrematae sunt, in tantum, ut vineas quoque &
oliueta flamma consumeret. Et dixit Samson: In maxilla asini deleui eos, &
percussi mille viros. Sitiensque valde, clamauit ad Dominum, & ait, Tu dedisti
in manu serui tui salutem hanc maximam atque victoriam: & en sit morior, in-
cidamq;